

Motion till riksdagen 2025/26:1046

av **Jamal El-Haj (-)**

Klimat- och miljöfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimat- och miljöpolitiken alltid ska utgå från den samlade vetenskapliga expertisen och sätta kommande generationers livsförutsättningar före kortsiktiga ekonomiska intressen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrmedel såsom skatter, subventioner och investeringar konsekvent ska användas för att gynna hållbara lösningar och göra det dyrare att förstöra naturen än att bevara den, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturen ska ses som ett gemensamt arv och en rättighet för alla människor, inte som en handelsvara för exploatering, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskning, innovation och teknikutveckling inom förnybar energi, hållbart jordbruk och cirkulär ekonomi ska ges högsta prioritet och kraftfullt stöd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att internationellt samarbete och solidaritet ska prägla klimatarbetet, så att de länder och folk som drabbas hårdast av klimatförändringarna får rättvisa möjligheter till anpassning och utveckling, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydd och återställning av ekosystem – skogar, hav, våtmarker och biologisk mångfald – ska ses som en grundpelare i klimatarbetet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje politiskt beslut ska vägas mot dess långsiktiga påverkan på miljön, så att vi tryggt kan överlämna ett hållbart arv till våra barn och barnbarn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Naturen är inte en resurs som vi hänsynslöst kan exploatera för kortsiktig vinst och materiell bekvämlighet. Den är grunden för allt liv – vår gemensamma livsmiljö, våra barns arv och framtida generationers livsförutsättning. Trots detta fortsätter kapitalets rovdrift på djur, skogar, hav och jordar i en takt som hotar själva existensen för både mänskligheten och de ekosystem som vi är beroende av. Det som borde ses som heligt reduceras till råvaror och handelsvaror.

Den globala uppvärmningen är inte längre en avlägsen varning utan en pågående verklighet. Vi ser skogarna brinna i enorma bränder, orkaner som ödelägger hela samhällen och utdragna torkperioder som förvandlar bördig mark till öken. Polariseringen smälter i rekordfart, glaciärer drar sig tillbaka och havsnivåerna stiger.

Konsekvenserna är dränkta kuststäder, förlorade hem och människor som tvingas på flykt. Miljoner, kanske miljarder, riskerar att förlora sin trygghet och försörjning.

Forskarna har i årtionden varnat oss. De har visat att omställningen inte bara måste ske snabbt utan också vara omfattande, systemförändrande och global. Ändå fördröjs handlingen gång på gång. Vetenskapens tydliga budskap ifrågasätts av ekonomiska intressen och kortsiktiga politiska vinster. Varje dag vi dröjer riskerar vi våra barns framtid. Vi måste därför sätta vår tilltro till den samlade vetenskapliga expertisen. IPCC:s syntesrapport från mars 2023 bekräftar det som allt fler redan ser: klimat-effekterna är väsentligt värre än vad som förutspåddes bara nio år tidigare. Tiden är knapp.

Trots den akuta situationen är de ekonomiska incitamenten att välja hållbara lösningar fortfarande otillräckliga. Företag premieras ofta för att fortsätta i gamla spår, och konsumenterna ställs inför ett utbud där det hållbara alternativet är dyrare eller mindre tillgängligt. Detta är en politisk konstruktion, inte en naturlag. Vi vet att skatter och subventioner är kraftfulla verktyg för att styra utvecklingen. Principen måste vara enkel och rättvis: det som skadar miljön ska kosta mer än det som bidrar till en hållbar framtid. Investeringar i förnybar energi, klimatsmart produktion och hållbara distributions-system ska främjas och subventioneras.

Forskning och innovation som pekar mot långsiktiga lösningar ska ges de resurser de behöver. Detta är inte en fråga om teknisk möjlighet. Tekniken finns redan. Vi vet hur vi kan producera energi utan att förstöra planeten. Vi vet hur vi kan bygga städer som är resilienta, hållbara och rättvisa. Vi vet hur vi kan odla mat utan att utarma jordens resurser. Frågan är inte om vi kan – frågan är om vi vill. Den politiska viljan, modet att fatta de obehagliga besluten, är det som saknas.

Vi står inför ett avgörande vägskäl. Fortsätter vi på den inslagna vägen riskerar vi att lämna efter oss en värld präglad av konflikter, klimatkatastrofer och förlust av biologisk mångfald. Men väljer vi en annan väg – vägen av ansvar, solidaritet och respekt för naturen – kan vi överlämna en värld av möjligheter. Vi kan skapa ett samhälle där människor lever i harmoni med naturen, där resurser delas rättvist och där varje barn har rätt att växa upp i en värld som blomstrar.

Det handlar inte bara om miljöpolitik – det handlar om rättvisa. De som drabbas hårdast av klimatförändringarna är oftast de som bidragit minst till problemet: fattiga länder, ursprungsbefolkningar och kommande generationer. Att agera för klimatet är därför inte bara en fråga om överlevnad, utan om mänsklig värdighet och solidaritet.

Vi måste våga se längre än vår egen livstid. Vi är tillfälliga förvaltare av denna jord, och det arv vi lämnar efter oss kommer att definiera oss i historien. Ska vi vara

generationen som såg hoten men vände bort blicken – eller generationen som reste sig, tog ansvar och räddade världen?

Att rädda världen är ingen utopi. Det är en nödvändighet. Det är vår skyldighet mot våra barn och barnbarn, och mot allt levande på denna planet. Tiden för förnekelse är förbi. Tiden för halvhjärtade kompromisser är slut. Det är nu vi måste handla – med beslutsamhet, med mod och med en okuvlig tro på att en annan framtid är möjlig.

Det är bråttom. Det handlar om liv eller död. Men det handlar också om hopp: hoppet om att vi kan lämna efter oss en jord i balans, ett arv som kommande generationer kan förvalta med stolthet. Det är vårt största ansvar – och vår största möjlighet.

Jamal El-Haj (-)